

BIERNOŚĆ I BEZROBOCIE MŁODZIEŻY W POLSCE

W pracy skupiono się na sytuacji polskiej młodzieży na rynku pracy i poza nim. Głównym jej celem była analiza specyfiki i determinant bierności społeczno-zawodowej i bezrobocia osób młodych jako grupy szczególnie narażonej na wykluczenie społeczne.

Punktem wyjścia do przeprowadzenia rozważań było zdefiniowanie podstawowych pojęć, a także określenie przyczyn oraz konsekwencji bierności i bezrobocia. Następnie zaprezentowano specyficzne uwarunkowania położenia młodzieży na rynku pracy, gdzie przedstawiono zagadnienia związane z kryzysem ¼ życia, pokoleniem Y oraz generacją NEET. W dysertacji odniesiono się również do wyników dotychczasowych badań nad determinantami bierności i bezrobocia osób młodych w Polsce i wybranych krajach Wspólnoty. Istotnym zagadnieniem było również określenie sytuacji tej grupy na polskim rynku pracy z uwzględnieniem zróżnicowania regionalnego kraju.

Kluczową częścią pracy było badanie empiryczne, które składało się z czterech etapów:

- 1) Badanie czynników determinujących bierność zawodową w odniesieniu do ogółu osób w wieku 15-29 lat.
- 2) Badanie cech wpływających na ryzyko przynależności do populacji NEET w odniesieniu do ogółu osób w wieku 15-29 lat.
- 3) Badanie charakterystyk determinujących bycie bezrobotnym w odniesieniu do ogółu osób aktywnych zawodowo w wieku 15-29 lat.
- 4) Badanie zmiennych wpływających na ryzyko przynależności do długotrwale bezrobotnych w odniesieniu do osób bezrobotnych w wieku 15-29 lat.

Część empiryczna pracy powstała na podstawie danych pochodzących z Głównego Urzędu Statystycznego. Baza Badania Aktywności Ekonomicznej Ludności obejmowała IV kwartał 2014 roku i zawierała szereg zmiennych określających: czynniki społeczno - demograficzne, kapitał ludzki, gospodarstwo domowe, stan zdrowia, historie aktywności zawodowej, charakter miejsca zamieszkania i pozostałe cechy osób młodych. W badaniu zbudowano modele logitowe, umożliwiające określenie w jaki sposób poszczególne czynniki determinują prawdopodobieństwo pozostania biernym zawodowo, biernym społecznie, bezrobotnym i długotrwale bezrobotnym wśród młodzieży.

Przeprowadzone rozważania oraz analiza wyników badania empirycznego pozwoliły na sformułowanie zaleceń w dwóch płaszczyznach. Pierwsza z nich zawiera wytyczne dla

młodzieży, które pozwolą im na przygotowanie się do wejścia na rynek pracy i utrzymanie się na nim. Natomiast druga, mająca na celu do poprawę sytuacji osób młodych na rynku pracy, zaadresowana jest do szeroko pojętych instytucji rynku pracy.

INACTIVITY AND UNEMPLOYMENT OF THE YOUTH IN POLNAD

The subject matter of the following dissertation is the situation of Polish youth on the labour market, as well as outside it. The study focuses primarily on an analysis of the specifics and determinants of socio-professional activity and unemployment of the youth, a group of people particularly susceptible to social exclusion.

At the beginning, the basic relevant terms were defined and both causes and results of inactivity and unemployment were identified. Next, the researcher presented specific labour market conditions for the youth, and issues associated with the quarter – life crisis, generation Y, and generation NEET. The study also referred to the findings of previous research on determinants of inactivity and unemployment of the youth in Poland and other chosen EU countries. One of the most important points to be discussed was the identification of the situation of the youth in Poland, in relation to regional diversification.

Empirical research was the key element of the study, and it was divided into four stages:

- 1) Examining the determinants of professional inactivity of people aged 15–29.
- 2) Examining the features of 15 – 29 aged people which influence the likelihood of their inclusion in the NEET population.
- 3) Examining the determinants of unemployment of professionally active people aged 15–29.
- 4) Examining the variables influencing the likelihood of people aged 15–29 becoming long – term unemployed.

The empirical research was based on data provided by the Central Statistical Office (CSO). The database of Labour Force Survey in Poland used in the study covered the last quarter of 2014, and included a number of variables describing: sociodemographic conditions, human capital, households, health conditions, history of professional activity, living conditions, and other characteristics of the youth. The research was based on logit models created for the purpose of examining how each variable determined the likelihood of young people becoming professionally inactive, socially indifferent, unemployed and long – term unemployed.

The study and analysis of the results of the empirical research allowed the author to draw conclusions and formulate subject – related guidance for the youth and labour market institutions. The former is to help the youth prepare for the inevitable entry onto the labour market. The latter ought to improve the situation of the youth who are already present on the labour market.